

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Argumenta contendentia verba illa à peccatis tuis esse essentia
formæ Sacramenti Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

fertim Scriptura, ergo & hic. Respondetur, hoc Sacramentum esse quidem iudicium, sed iudicium de novo à Deo institutum, quod non contingit contractui Matrimonii, quod ante adventum Christi completè institutum fuit. Christus itaque in multis hoc iudicium instituit diversum ab aliis; idem enim est accusator & reus, ipsi reo creditur pro se & contra se, &c. quæ non reperiuntur in aliis iudiciis. Sicut ergo hæc immutavit, & propria reddidit huic iudicio, ita & in eo requirere potuit verba formalia, esto in aliis iudiciis non requirantur. Deinde in quibusdam iudiciis humanis peculiaris solennitas subinde requiritur ut validè fiant; ergo & aliquid peculiare requiri poterit in hoc.

Resp. Christi in variis hoc iudicium instituisse diversum ab aliis.

V. Quamquam verba sint essentialia forma Sacramenti Penitentia.

His ergo positis, ulterius quæritur, an verba ex iis quæ proferri solent, nempe, *Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, sint essentialia formæ hujus Sacramenti? hæc verba *ego te absolvo* esse essentialia seu substantialia admittunt omnes, quamvis particula *ego* omitti possit, cum includatur in nomine *absolvo*. Invocatio Trinitatis non requiritur, nec quidquam hic facit, ut fatentur omnes contra Durandum, quem sequi videtur Major, & Petrus Soto ob exemplum Baptismi. Sed alia est ratio de Baptismo, ut notat Sanctus Thomas articulo tertio ad tertium, cum Christus expressè iussit Apostolos baptizare omnes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac proinde peculiari modo requirere videtur Christus in Baptismo expressam invocationem trium personarum. Deinde hoc definiunt de Baptismo Pelagius & Zacharias Pontifices, & passim affirmant Patres, quod tamen non asserunt de Penitentia.

VI. Ratio cur invocatio Trinitatis sit de essentiali Baptismi est, quia Baptismus est sacramentum Trinitatis.

Rationem hujus reddit Pelagius Papa, quia Baptismus est peculiari modo Sacramentum fidei, per quod in Ecclesiam ingredimur, præcipuum autem Mysterium Fidei est mysterium Trinitatis, quæ etiam de causâ ex traditione Ecclesiæ colligimus illa verba esse etiam de essentiali formæ Confirmationis; per hoc enim Sacramentum roboramur ad fidem illam profitendam, quam in Baptismo accepimus, ut optimè notat Maratius disp. tertiâ de Penitentia, sect. primâ, & dubio quarto de Extrêmâ Unctione, sect. etiam primâ.

VII. Alia preces quæ hic adijungi solent, non sunt de essentiali vel substantiâ hujus Sacramenti.

De aliis precibus, quæ à Sacerdote ante & post absolutionem poni solent nulla est difficultas, cum non sint de essentiali vel substantiâ formæ, ut docet Concilium Tridentinum sessione decimâ quartâ, capite tertio, sed solum ait laudabiliter adijungi, quare sine peccato, saltem mortali omitti à Sacerdote possent, ut docet Suarez disp. decimâ octavâ, sectione 6. numero tertio, imo & sine levi, si ex quacumque rationabili causâ fiat, ut affirmat idem disp. 19. sect. 1. num. 18.

VIII. An hæc verba à peccatis tuis sint de essentiali forma.

Controversia itaque præcipuè procedit de illis verbis *à peccatis tuis*, sintne de essentiali formæ, ita ut si omitantur, forma esse non posset valida, vel utrùm esse possint de illius substantiâ, taliter nimirum, ut subinde ad effectum Sacramenti concurrant.

IX. Asserunt nonnulli verba illa esse formam Sacramenti Penitentia omnino essentialia.

Prima sententia affirmat illas voces *à peccatis tuis* ita esse necessarias, ut iis non positis, non sit valida forma Sacramenti, & consequenter simpliciter esse de essentiali illius, cum sine illis sensus non sit completus, nec verba formæ magis determinata ad absolvendum à peccatis, quam à censuris: ita Gabriel in quarto, dist. 14. quæst. 2. Paludanus dist. 22. quæst. 3. Major dist. 14. quæst. secundâ, Petrus Soto & alii nonnulli: quamvis

hi postremi à Gabriele differant quod is ulterius requirat ut addatur particula *omnibus*; eandem sententiam quoad has particulas *à peccatis tuis* putat Suarez citandus non esse improbabilem.

Contraria sententia est communis Theologorum, quam tenere videtur Sanctus Thomas qu. octogesima quartâ, art. tertio, dum formam Penitentia assignat nullâ factâ mentione harum vocum *à peccatis tuis*: Scotus in quarto, dist. 14. quæst. 4. Sanctus Antoninus tertiâ parte, titulo decimo septimo, cap. vigesimo primo, Sylvester verbo *absolutio*, quæstione quartâ, Caietanus, non esse de Sotus, Medina, Navarrus, Suarez disp. 19. sect. 1. num. vigesimo secundo, Henriquez lib. quarto, cap. undecimo, num. tertio, Valentia quæst. 1. puncto tertio: Tannerus tomo quarto, disp. 6. quæst. 1. dubio secundo, num. trigesimo octavo: Coninck hic, disp. quartâ, dub. 3. num. trigesimo, Maratius disp. tertiâ de Penitentia, sect. primâ, & alii.

X. Communis sententia Theologorum docet particulas illas à peccatis tuis non esse de essentiali formâ.

Conclusio: Etsi prima sententia, si rationes præcisè spectemus, secundâ quoad probabilitatem non cedat, imo fortasse eam superet, secunda tamen ob communem auctoritatem Doctorum est amplectenda. Probatur etiam ratione primâ, nam in iudicio humano non est necessarium, ut in sententiâ quâ quis absolvitur, ponatur culpa, sed si Iudex dicat *absolvo te, absolveris*, vel aliquid hujusmodi censent omnes hæc verba sufficienter significare eum dimitti liberum. Secundo in familiari sermone, si quis postquam alius in eum culpam admisit, dicat tantum *condono tibi*, sufficienter intelligitur remittere injuriam, ergo & Sacerdos hæc vel similia verba dicens, idem præstabit nomine Dei offensi, sicut non videtur dubium quin sufficeret, si Deus id per se homini diceret. Tertio, saltem præmissâ accusatione per confessionem, verba videntur satis determinatam habere significationem, ut denotent absolutionem in tali causâ & materiâ; materia enim subinde determinat formam, sicut & forma materiam, ut rectè Suarez citatus, numero vigesimo primo. Quarto, forma Baptismi est, *Ego te baptizo*, seu *abluo*, ubi non est necessarium addere *à peccatis*, vel aliquid hujusmodi, licet qui baptizatur sit adultus & plurima peccata admisit, & tamen verbum *absolvo*, vel *condono*, non minus denotat peccata, quam verbum *abluo*, imo magis.

XI. Verba illa à peccatis tuis non sunt de essentiali forma Sacramenti Penitentia.

Præmissâ saltem accusatione, hæc verba significant absolutionem à peccatis.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia verba illa, à peccatis tuis esse de essentiali formæ Sacramenti Penitentia.

Objiciens primò: Concilium Florentinum & Tridentinum dum assignant formam hujus Sacramenti, dicere formam illius esse *ego te absolvo, &c.* ergo innuunt hæc non esse totam formam. Contra: Ergo & invocatio Trinitatis erit de essentiali illius, cum particula *&c.* æquè extendi ad illam possit atque ad alia quævis verba. Respondetur itaque, ideo Concilia addidisse *&c.* quia noluerunt definire quæ verba præcisè essent necessaria ad essentialiam, sed abstraherent ab opinionibus Theologorum, inter quos magna erat hæc

I. Dicitur Asserere Concilia formam hujus Sacramenti esse: Ego te absolvo, &c.

Tom. II.

Alia ratio
cur &c. ad-
ditum sit à
Concilio

hac in parte dissensio. Secundò, probabile videtur Concilia addidisse particulam &c. ut significarent formam ordinariam, quâ utitur Ecclesia, non constare illis solis verbis *ego te absolvo*, sed alia includere, quòd vero plura non nominant ideo est, quia non eadem certitudine requiruntur sequentia verba quâ priora: quare si bene ponderentur hæc verba Conciliorum, videntur probare nostram sententiam; cum enim totam formam aliorum Sacramentorum posuerit Concilium Florentinum, ex formâ verò ab Ecclesiâ usurpatâ in Sacramento Pœnitentiæ, hæc solâ verba *Ego te absolvo*, innuere videtur reliqua non esse eodem modo requisita.

II.
Obijciuntur
secundò ver-
ba in formâ
Sacramenti
Confirmati-
onis.

Obijciuntur secundò: In formâ Confirmationis omnia illa verba, *Signo te signo Crucis, & confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, esse essentialia, & tamen non minus implicitè continentur Chrisma sub voce *confirmo*, quàm peccata sub voce *absolvo*. In primis Bellarminus libro de Confirmatione, capite decimo ait illa verba, *chrismate salutis*, non esse necessaria. Deinde in Baptismo non additur à peccato, vel peccatis, & tamen non magis explicitè continentur peccata sub voce *baptizo*, quàm sub voce *absolvo*, ergo tantum pro nobis facit forma Baptismi, ac contra nos forma Confirmationis.

III.
In iis qua
sunt ex in-
stitutione
liberâ, non
videtur argui-
tur à pari-
tate ratio-
nis.

Communis itaque est doctrina Theologorum, in Sacramentis, & iis omnibus, quæ pendunt ab institutione liberâ, non posse evidens deduci argumentum à paritate rationis: cum itaque Concilium non nominaverit hæc expressè verba à peccatis tuis, sicut formas aliorum Sacramentorum, & habeamus præterea exemplum formæ Baptismatis, nihil vincit exemplum Confirmationis, præsertim cum in judiciis humanis non soleat expressè poni culpa in verbis aut scripturâ, per quam reus absolvitur, & in communi modo loquendi, ut supra vidimus, si quis dicat alteri *condono tibi*, licet non addat offensam, censetur remittere injuriam: hæc inquam, cum ita se habeant, idem erit in formâ sacramentali.

IV.
Dicitur: Ab-
solvo tam
eadis super
censuras ac
super pecca-
ta.

Obijciuntur tertio id quod in relatione sententiæ ponebatur, nempe verbum *absolvo* non minus cadere posse super censuras, quàm peccata, ac proinde ut limitetur ad peccata debere addi à peccatis. Respondetur, verbum *absolvo* ex significatione suâ habere ut terminetur ad omne vinculum, nisi vel ex verbis adjunctis, vel intentione proferentis, aut aliunde limitetur ad hoc vel illud in particulari, ut in foro Pœnitentiæ limitatur; bis enim Sacerdos profert verbum *absolvo*, primum intendendo liberare pœnitentem, ab excommunicatione, casu quo eam haberet, secundò ut liberet à peccatis. Cum autem Pœnitentiæ Sacramentum sit per modum iudicii, sicut in iudicio humano reus per verbum *absolvo* ibi prolatum non absolvitur nisi à culpâ, de quibus ibi accusatur, ita nec in foro Pœnitentiæ. Deinde, ut optimè notat Suarez disp. 19. sect. primâ, numero vigesimo primo, verbum *absolvo* absolute prolaturum significat per antonomasiam absolutionem à culpâ. unde sicut si quis diceret vidi hominem vel canem, omnes intelligerent hominem verum, & canem terrestrem, nec esset opus has voces addere, ita nec in præsentî à peccatis. Quare, ut absolvat ab aliis vinculis addenda fortè est particula restringens, sicut ut significet se vidisse canem cœlestem, non ut absolvat à peccatis, licet nec ibi forsân sit necessarium.

Obijciuntur quartò: Ergo si Sacerdos solum dicat, *absolvo*, omittendo particulam *te*, erit valida forma; præsertim si addat à peccatis; hic enim tanta est determinatio nominando peccata, licet fileatur persona, atque ibi nominando personam, & reticendo peccata. Sed contra, nam idem obijci posset contra formam Baptismi, ubi nullus admittit esse formam validam, si omittatur particula *te*, cum tamen nullus requirat ut addatur particula à peccato, vel peccatis, licet Baptismus ex institutione suâ non minus deleat peccata quàm Pœnitentiæ: & idem videtur in omnibus Sacramentis. Respondetur itaque, formam hujus Sacramenti debere esse talem, ut vel explicitè, vel implicitè significet tali personæ conferri absolutionem à peccatis, verbum autem *absolvo* per se personam non significat, qui est absolvendus, sicut significat personam absolventem & peccata, juxta supra dicta, & quoad hoc appello iudicium omnium, quando quis dicit alicui peccata confitenti *absolvo*, vel etiam *absolvo à peccatis*, utrum sensus non sit longè magis imperfectus, & suspensus, quàm quando idem dicit *absolvo te*: imo ut videmus, hoc secundum est inter homines passim usitatum, alterum nunquam.

Urgebis: Si quis petenti ab humano Iudice, absolvit hunc? respondeat *absolvo*, habebunt eum omnes pro absoluto, ergo & sufficit, saltem in simili casu hoc solum verbum *absolvo* pro formâ absolutionis. Contra: Si Iudex ille in dicto casu responderet, etiam haberetur absolutus, vel similiter si verbum hoc, aut *absolvo* scribat, & tamen nullus concedet verbum etiam ore vel scripto effermatum sufficere pro formâ absolutionis. Ratio itaque utriusque est, quia secundum omnes forma absolutionis debet esse talis, quæ per se significet absolutionem à peccatis, quod facit verbum *absolvo*, ut diximus: sicut autem nec nutus aut aliud signum editum à Sacerdote, nec verba ab alio prolata ad hoc ex toto sufficiunt, ita nec ex parte, quod tamen hic interveniret; illa enim interrogatio alterius hic & nunc concurrat, ut verbum *absolvo* & verbum etiam significant Judicem absolvere hunc hominem à crimine. hæc argumenta, præsertim ultimum, ostendunt probabilitatem hujus sententiæ, & quàm parum habuit rationis Pater Tannerus citatus, numero trigésimo nono, ut eam appellaret parum probabilem.

Hinc infero primò cum Sancto Thoma articulo tertio, & communi Theologorum, non esse validam formam in hoc Sacramento per modum deprecationis datam, sicut in extremâ-Untione; hæc enim, ut habemus ex Sancto Jacobo, per modum orationis & deprecationis instituta est, Sacramentum autem Pœnitentiæ per modum iudicii, unde non dicit Christus pro quorum peccatis oraveritis dimittentur iis, sed quorum remisistis, & Concilium Tridentinum institutum illud esse ait ad instar actûs judicialis, & sessione decimâ quartâ, capite secundo ait, eos qui post Baptismum in crimen aliquod lapsi sunt, debere ante hoc tribunal tanquam reos sisti, ut per Sacerdotis sententiam possint à peccatis liberari, Iudex autem ut Iudex non liberat orando, sed sententiam proferendo.

Quod verò Sancti Patres formam absolutionis subinde vocent preces, non obstat, solum namque vocant preces ob preces adjunctas, sicut & consecrationem fieri subinde dicunt per preces, quia variaz preces in Missâ adhibentur, & totum officium

V.
Dicitur: Ergo
si Sacerdos
dicat solum
modo absol-
vo à pecca-
tis, omittendo
particu-
lam te, va-
lida erit ab-
solutio.

VI.
Dicitur: Si
quis petenti
absolvit
hunc, dicit
absolvo,
sensus vide-
tur comple-
tus.

VII.
Forma Sa-
cramenti
Pœnitentiæ
prolata per
modum de-
precationis
non est va-
lida.

VIII.
Quam ob
causam S.
Pater for-
mam abso-
lutionis in-
stitutam vo-
cant preces.
officium

officium divinum dicitur preces, licet varia in eo legantur, quæ orationes non sunt. Secundò communiter forma absolutionis vocatur oratio, quia talis est virtualiter, & quoad efficaciam, estque res per se sancta, & ad pietatem tendens. Nec apud Græcos erat universalis modus absolvendi per formam adequatè deprecatoriam, sed plurimi, etiam inter Schismaticos, addebant, & Ego habeo te absolutum, ut notat Petrus Arcudius de Sacramentis Ecclesiæ Orientalis, libro quarto, capite tertio, quæ verba æquivalent nostræ formæ *Ego te absolvo*.

IX. Infero secundò illam solam formæ mutationem, quæ non reddit sensum æquivalentem his verba *ego te absolvo*, & non præ se fert sententiam judiciale, obtare valori formæ, quocumque demum idiomate proferantur verba, aut in eodem mutantur: licet enim verba materialiter, seu quoad sonum variantur, manent tamen formaliter eadem, cum sensus & significatio sit anima verbi, ut rectè Suarez disp. secundâ de Sacramentis in genere, sect. quartâ, §. *Quarta regula*, unde si quis auctoritatis gratiâ dicat, *nos te absolvimus*, aut e contra reverentiâ causâ dicat personæ indignitate positâ *Absolvo dominationem tuam, majestatem vestram*, &c. est valida absolutio, ut observat Vasquez quæst. 84. art. tertio, dubio quarto, sine: Meratius citatus sect. secundâ, Coninck in simili, quæst. 66. de Sacramento Bapûismi, art. sexto, num. quadragesimo nono, & omnes communiter: semper tamen præstat servari formam consuetam.

X. Infero tertio, semper esse mortale peccatum ita mutare formam, ut reddatur dubia, si verò mutatio sit exigua, & sensum ac modum significandi relinquat integrum, non est grave peccatum, licet ex genere suo sit peccatum mortale, cum sit sacrilegium: nonnulli tamen semper esse volunt mortale. Circa verborum transpositionem, interruptionem, additionem, subtractionem, diversorum etiam idiomatum inter se mixtionem, &c. adhibenda hîc est generalis doctrina tradita de Sacramentis in genere, disp. sexagesimâ tertiâ, sectione secundâ, conclusione tertiâ.

SECTIO TERTIA.

An saltem illa verba à peccatis, esse possint de substantia formæ.

I. Hoc est, utrùm licet non sint de essentiâ formæ, ut vidimus, ita ut iis non positis forma non sit sufficiens, esse tamen possint de substantiâ illius (admittimus enim pro præsentî distinctionem inter essentiâ & substantiam) ita scilicet ut verè influere possint in gratiam per Sacramentum hoc collatam, & peccatorum remissionem, sicut secundum omnes de facto concurrunt particula *ego*, etsi nihil essentiale deesset formæ, si particula illa omitteretur.

II. Suarez hîc, disp. 19. sect. primâ, numero vigesimo primo, & disp. 13. de Sacramentis in genere, sect. tertiâ, & disp. 60. de Eucharistiâ, sect. primâ, & alibi, Coninck, Tannerus, Meratius disp. tertiâ de Penitentiâ, sect. 2. & alii communiter negant illa verba à peccatis, aut de facto esse, aut esse posse de substantiâ formæ absolutionis, seu concurrere ad gratiam conferen-

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

dam & remissionem peccati. Ratio horum Auctorum est, quia sicut essentiâ, ita substantia formæ non pendet ex arbitrio ministri, sed si semel ponatur materia & forma Sacramenti cum significatione sufficienti, statim ponitur illius effectus, ergo cum antequam addantur illa verba à peccatis, posita per nos sit forma sufficiens, quicquid sequitur venit serò ad effectum Sacramenti ponendum, cum jam pro tempore priori sit positus.

Vasquez è contra, hîc quæstione octogesima quartâ, articulo tertio, dubio quarto, numero quarto, & sequentibus ait verba illa à peccatis semper, quando adduntur, concurrere de facto ad effectum Sacramenti, sicque esse de substantiâ illius, non tamen de essentiâ, quia licet omittenterentur, adhuc Sacramentum consisteret, & haberet suum effectum; cum autem, inquit ipse, illa verba contineantur implicite in voce *Absolvo*, si apponantur, concurrent necessariò ad remissionem peccati, sicut & particula *Ego*, quæ semper concurrat, quamvis si abesset, nihil deesset Sacramentum.

Sed contra hoc est, quia pro aliquo priori temporis antequam addantur hæc particula à peccatis, ponitur materia & forma sufficiens hujus Sacramenti, juxta ipsum Vasquez cum intentione debitâ, ergo tunc dabit effectum; Sacramenta enim sunt quasi agentia naturalia, ut docent Theologi, & consequenter sicut Sol primo instanti quo applicatur subjecto apto, producit necessariò in eo lucem; ita & Sacramentum in animâ producit gratiam, ubi non invenit obicem. Quod verò assert Vasquez de particula *Ego*, nihil probat, nam si hoc modo proferretur forma absolutionis *Absolvo te ego à peccatis*, non magis concurreret particula *ego*, quàm à peccatis ad remittenda peccata, cum pro tempore aliquo priori posita sit forma sufficiens cum intentione debitâ, & consequenter haberet effectum.

Dices: Si Sacerdos apponeret alia verba his duobus *Absolvo te*, ut *Absolvo te joco*, *Absolvo te fittie*, *chimericè*, &c. illa verba quæ sequuntur influerent in negationem absolutionis, & illam impedirent sicut particula *minoris* addita ab Arriano aliquo formæ Baptismatis; ergo & illa particula à peccatis, etsi formam sufficientem subsecuantur, possunt in absolutionem influere; contrariorum enim contraria, seu eadem est ratio. Negatur tamen consequentia: Disparitas est, quòd priora illa verba mutant planè sensum, & propositionem faciant longè aliam; nec enim absolvere fittie aut joco, est absolvere: at verò verba illa à peccatis quæ adduntur, continentur implicite in prioribus, ut fatetur Vasquez, non minus quàm particula *Ego*, saltem relinquunt sensum integrum, nec quidquam demunt sufficienti formæ; ergo pro aliquo tempore antequam ea addantur, est forma sufficiens cum intentione debitâ, & consequenter habebit effectum.

Urgebis: Saltem requiritur aliqua morula post verba *Absolvo te*, alioqui particula illæ superius additæ non possent impedire effectum Sacramenti, ac proinde pro illo priori hæc verba *Ego te absolvo* sunt indifferentia ad hunc vel illum sensum; ergo si intra illam morulam addantur hæc particula à peccatis, simul cum prioribus verbis concurrent ad formam Sacramenti. Sed contra: Si enim morula requiratur post hæc verba *Ego te absolvo*, ergo & post à peccatis; æquè enim addi possent

III. Vasquez verba illa à peccatis, aut semper concurrere ad effectum Sacramenti.

IV. Hoc tamen non subsistit, prius enim quam ponantur hæc verba, à peccatis, productus est effectus Sacramenti.

V. Obicit Verbum additum post *Absolvo te*, potest influere in negationem absolutionis; ergo & à peccatis in absolutionem.

VI. Dices: Post illa verba, *Absolvo te*, requiritur aliqua morula.